

Ozljede na radu u praksi Visokog upravnog suda Republike Hrvatske

Belinić, Ivana

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Law / Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:199:931214>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-14**



Repository / Repozitorij:

[Repository Faculty of Law University of Zagreb](#)



Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Studijski centar za javnu upravu i javne financije
Specijalistički diplomski stručni studij javne uprave

Ivana Belinić

**OZLJEDE NA RADU U PRAKSI VISOKOG UPRAVNOG SUDA
REPUBLIKE HRVATSKE**

DIPLOMSKI RAD

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Mateja Held

Zagreb, 2023.

Izjava o izvornosti

Ja, Ivana Belinić, izjavljujem da je moj diplomski rad izvorni rezultat mojega rada te da se u njegovoj izradi nisam koristila drugim izvorima osim onih navedenih u literaturi.

Ivana Belinić, v.r.

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	1
2. UPRAVNI SPOR.....	3
2.1. NADLEŽNOST I SASTAV SUDA.....	4
2.2. STRANKE UPRAVNOM SPORU.....	6
2.3. POKRETANJE UPRAVNOG SPORA.....	7
2.3.1. OVLASTI VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE.....	9
2.4. SADRŽAJ PRESUDE.....	10
2.4.1. DRUGOSTUPANJSKA PRESUDA.....	11
3. OZLJEDE NA RADU.....	12
3.1. PROPISI I NAČELA U POSTUPKU PRIZNAVANJA OZLJEDE NA RADU.....	15
3.2. POSTUPAK PRIJAVE OZLJEDE NA RADU.....	16
3.3. LIJEČNIČKO POVJERENSTVO HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE.....	20
3.4. PRAVA U SLUČAJU PRIZNATE OZLJEDE NA RADU.....	21
4. PRESUDE VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE.....	23
4.1. PRESUDA VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE U ZAGREBU POSLOVNI BROJ: Usž-1006/2022 OD 17. SVIBNJA 2022. GODINE.....	23
4.2. PRESUDA VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE U ZAGREBU POSLOVNI BROJ: Usž-1004/2022 OD 20. TRAVNJA 2022. GODINE.....	24
4.3. PRESUDA VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE U ZAGREBU POSLOVNI BROJ: Usž-2757/2021 OD 12. SRPNJA 2022. GODINE.....	25
4.4. PRESUDA VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE U ZAGREBU POSLOVNI BROJ: Usž-3231/2020 OD 28. LISTOPADA 2020. GODINE.....	27
4.5. PRESUDA VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE U ZAGREBU POSLOVNI BROJ: Usž-2485/2022 OD 07. SRPNJA 2022. GODINE.....	28
5. ZAKLJUČAK.....	30
6. LITERATURA.....	32

OZLJEDE NA RADU U PRAKSI VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE

SAŽETAK:

Ozljeda na radu je ona ozljeda ili bolest koja je uzročno vezana uz obavljanje posla, odnosno djelatnosti na osnovi koje je ozlijeđena osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju. Do nje također može doći uslijed više sile ili nesretnog slučaja na radnom mjestu, redovitim putu od stana do mjesta rada i obrnuto te na službenom putu. Temeljni zakon koji se primjenjuje u postupku priznavanja ozljede na radu je Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju, a postupak utvrđivanja i priznavanja provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje. No, ne tretira se svaka ozljeda odnosno bolest do koje je došlo u radnom okruženju kao ozljeda na radu. U zakonskim odredbama postoje situacije u kojima se ona neće priznavati. Pa nerijetko dolazi do sudskih sporova u kojima ozlijeđena osoba traži priznavanje svojih prava sudskim putem.

KLJUČNE RIJEČI: ozljeda na radu, ozlijeđena osoba, upravni spor, stranke u postupku, sudska praksa

SUMMARY:

An injury at work is an injury or illness that is casually related to the performance of work or activities on the basis of which the injured is insured by mandatory health insurance. It can also occur as a result of force majeure or an accident at the workplace, on the regular journey from the apartment to the workplaces and vice versa, and on a business trip. The fundamental law that is applied in the process of recognition of work injury is the Law on compulsory health insurance, and the process of determination and recognition is carried out by the Croatian health insurance institute. However, not every injury or illness that occurred in the work environment is treated as an occupational injury. In the legal provisions, there are situations in which it will not be recognized. Well, quite often there are court cases in which the injured person seeks recognition of his rights through the procedures before the courts.

KEY WORDS: injury at work, injured person, administrative dispute, litigants, judicial case law

1. UVOD

Svaka se osoba u radnom odnosu može tokom svog radnog vijeka susresti s ozljedom na radu ili bolešću koja je nastala za vrijeme obavljanja radnih aktivnosti ili kao posljedica nekog nesretnog slučaja ili sile na koju nije mogla utjecati. Radnici, odnosno osigurane osobe koje su u radnom odnosu kod poslodavca imaju, na temelju zakona, određena prava koja proizlaze za slučaj priznate ozljede na radu zbog čega se i ista prijavljuje.

Budući da je jedan od najvažnijih, a isto tako i najčešćih poslova javne uprave upravo neposredna primjena zakona i podzakonskih propisa, iznimno je važno da prilikom rješavanja upravnih stvari državni i javni službenici poštuju načelo zakonitosti kod donošenja pojedinačnih upravnih akata kako ne bi došlo do povrede interesa pojedinih subjekata. Narušavanjem prava i interesa građana ne samo da se stvara loša slika javne uprave, nego se stvara još veće nepovjerenje u cjelokupni rad državne uprave, narušava njezin ugled a i mogu se dovesti u pitanje i neke Ustavom zajamčene slobode i prava.¹

Kako bi se zaštitilo prava i interese građana razvijeni su mnogi mehanizmi kontrole rada uprave. Prvo se javlja kontrola unutar samog tijela državne ili javne uprave oformljena na način da tijela koja su na hijerarhijskoj ljestvici viša kontroliraju rad onih na nižim pozicijama. Kako bi se udovoljilo zahtjevima pravne države s vremenom su se razvili sudski mehanizmi kontrole rada uprave s ciljem što veće zaštite prava i interesa građana. Jedino na takav način „građani i drugi subjekti stupaju u potpuno ravnopravan položaj s tijelima državne uprave, pred sudom koji, s obzirom na prirodu sudskog postupka te s obzirom na sudačku neovisnost, samostalnost i stručnost, pruža punu garanciju za zakonito razrješavanje određenog upravnopravnog odnosa.“²

U prvom djelu rada razrađuje se upravni spor budući da je on važan oblik sudske kontrole nad radom uprave kojim se štite prava stranaka koja su povrijeđena djelovanjem uprave. Zatim koje su stranke u njemu, kako se pokreće te kako je podijeljena nadležnost među sudovima u

¹ Gagro B.; Zaštita prava građana i drugih subjekata od nezakonitog rada tijela državne uprave, Hrvatska i komparativna javna uprava : časopis za teoriju i praksu javne uprave, Vol. 1 No. 3, 1999.

² *Ibid.* strana 115.

Republici Hrvatskoj. Razrađuju se ovlasti, odnosno analiziraju presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske čija je sudska praksa, koja se tiče ozljeda na radu, važna za ovaj rad.

Imati posao znači imati plaću koja je svima potrebna za osiguranje osnovnih životnih potreba. Pa tako iako primjerice mi sami nismo u radnom odnosu okruženi smo ljudima koji rade i koji na temelju svog radnog odnosa imaju određena prava. Tako bi svatko trebao biti barem okvirno upoznat s pojmom ozljede na radu kao ozljedom ili bolešću koja je vezana za obavljanje poslova radnog mjesta osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju i koja u slučaju ako se prizna, osiguranoj osobi donosi određene pogodnosti, a ponajprije u pogledu plaće. Tako će u drugom poglavlju rada biti prikazan zakonski okvir, način i postupak prijave ozljede na radu te nadležnost za rješavanje iste.

U zadnjem poglavlju analizirane su presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske povodom žalba ozlijeđenih osoba koje smatraju da je došlo do bitnih propusta u slučaju priznavanja ozljeda na radu.

Cilj ovog rada je prikazati sudske prakse o ozljedama na radu, konkretnije razjašnjenje pojma ozljede na radu, način njenog prijavljivanja, postupaka priznavanja, koje su obveze poslodavca, koja su prava radnika u slučaju priznate ozljede na radu te na kraju koji su pravni mehanizmi u slučaju nepriznavanja iste. Uz to, kroz cijeli proces priznavanja ili nepriznavanja ozljeda na radu cilj je i približiti način na koji građani mogu zaštititi svoja zakonom zajamčena prava u upravnom sporu, ako smatraju da su im takva prava povrijeđena.

2. UPRAVNI SPOR

Upravni spor je važan oblik sudske kontrole rada uprave. On predstavlja način zaštite prava stranaka koja su povrijeđena djelovanjem uprave. Ponekad se dogodi da državni službenici prilikom obavljanja poslova koji su im u opisu radnog mjesta pogriješe, ali zato postoji upravno sudovanje kao neovisna i samostalna komponenta kojoj se stranke mogu obratiti kako bi zaštitile svoja prava.

„Sustav kontrole nad radom uprave postoji kako bi se moglo osigurati da će, prvo, uprava sama paziti na svoj rad upravo zato što zna da je podložna kontroli (preventivna funkcija kontrole nad upravom) i drugo, kako bi se osiguralo, da ukoliko se pri provedbi kontrole utvrde nezakonitosti ili nepravilnosti, pogreške u radu budu ispravljene, a odgovorni sankcionirani (represivni učinak kontrole nad upravom).“³

Također sudska kontrola uprave određena je i Ustavom Republike Hrvatske⁴ iz kojeg proizlazi da „pojedinačni akti državne uprave i tijela koja imaju javne ovlasti moraju biti utemeljeni na zakonu te da se zajamčuje sudska kontrola zakonitosti i pojedinačnih akata upravnih vlasti i tijela koja imaju javne ovlasti.“⁵ U ustavnim odredbama se jamči i „pravo na žalbu protiv pojedinačnih pravnih akata donesenih u postupku prvog stupnja pred sudom ili drugim ovlaštenim tijelom.“⁶

Prema Zakonu o upravnim sporovima⁷ predmet upravnog spora je „ocjena zakonitosti pojedinačne odluke kojom je javnopravno tijelo odlučilo o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke u upravnoj stvari (upravni akt) protiv koje nije dopušteno izjaviti redovni pravni lijek, ocjena zakonitosti postupanja javnopravnog tijela iz područja upravnog prava kojim je povrijeđeno pravo, obveza ili pravni interes stranke protiv kojeg nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek, ocjena zakonitost propuštanja javnopravnog tijela iz područja upravnog prava da u zakonom propisanom roku odluči o pravu, obvezi ili pravnom interesu ili redovitom pravnom

³ Staničić F., Britvić Vetma B., Horvat B.: Komentar zakona o upravnim sporovima, Narodne novine, Zagreb, 2017., strana 5.

⁴ Ustav Republike Hrvatske, NN br. 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 46/10, 85/10, 05/14.

⁵ *Ibid.* članak 19.

⁶ *Ibid.* članak 18.

⁷ Zakon o upravnim sporovima, NN br. 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17, 110/21.

lijeku stranke odnosno da postupi prema propisu i ocjena zakonitost sklapanja, raskidanja ili izvršavanja upravnog ugovora.“⁸

Sama mogućnost pokretanja upravnog spora predstavlja veliko značenje za zaštitu prava fizičkih i pravnih osoba koja imaju na temelju zakona ali i za samo osiguranje zakonitosti rada tijela državne i javne uprave tj. konkretno državnih i javnih službenika u čijoj nadležnosti je donošenje akata kojim se izravno utječe na interese građana. Time se i posredno povećava povjerenje građana u upravu, budući da imaju na umu da će Sud staviti izvan snage nepravilan ili nezakoniti akt i naložiti državi da oštećenom subjektu nadoknadi štetu.⁹

2.1. NADLEŽNOST I SASTAV SUDA

Hrvatsko upravno sudovanje je, uz Ustav i Zakon o upravnim sporovima, uređeno i Zakonom o sudovima¹⁰ te su prema njemu „sudovi tijela državne vlasti koja sudbenu vlast obavljaju samostalno i neovisno u okviru djelokruga i nadležnosti. Oni štite Ustavom, pravnom stečevinom Europske unije, međunarodnim ugovorima i zakonima utvrđeni pravni poredak Republike Hrvatske te osiguravaju jedinstvenu primjenu prava, jednakost i ravnopravnost svih pred zakonom.“¹¹

U Republici Hrvatskoj „upravne sporove rješavaju upravni sudovi i Visoki upravni sud Republike Hrvatske. Upravni sudovi odlučuju o tužbama protiv pojedinačnih odluka javnopravnih tijela, protiv postupanja javnopravnih tijela, o tužbama zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog tijela u zakonom propisanom roku te o tužbama protiv upravnih ugovora i izvršavanja upravnih ugovora te obavljaju druge poslove određene zakonom.“¹² Osnivaju se za područje jedne ili više županija ili dijela županije.

Zakonom o područjima i sjedištima sudova¹³ propisana su sjedišta i područja nadležnosti četiri prvostupanjskih upravnih sudova:

⁸ *Ibid.* članak 3. točka 1.

⁹ Đerđa D.,: Upravni spor u Hrvatskoj: sadašnje stanje i pravci reforme, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 29 No. 1, 2008. strana 2. i 3.

¹⁰ Zakon o sudovima, NN 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 16/23.

¹¹ *Ibid.* članak 2. i 3.

¹² *Ibid.* članak 22.

¹³ Zakon o područjima i sjedištima sudova NN 67/18, 21/22.

1. Upravni sud u Osijeku za područja Brodsko-posavske, Osječko-baranjske, Požeško-slavonske, Virovitičko-podravске i Vukovarsko-srijemske županije.
2. Upravni sud u Rijeci za područja Istarske, Karlovačke, Ličko-senjske i Primorsko-goranske županije.
3. Upravni sud u Splitu za područja Dubrovačko-neretvanske, Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske i Zadarske županije.
4. Upravni sud u Zagrebu za područja Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke, Krapinsko-zagorske, Međimurske, Sisačko-moslavačke, Varaždinske, Zagrebačke županije i Grada Zagreba.¹⁴

„Visoki upravni sud Republike Hrvatske odlučuje o žalbama protiv presuda upravnih sudova i rješenja upravnih sudova protiv kojih je dopuštena žalba, o sukobu nadležnosti između upravnih sudova te obavlja druge poslove određene zakonom.“¹⁵

Visoki upravni sud Republike Hrvatske ustanovljava se za područje Republike Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu. „Pri upravnim sudovima odlučuje sudac pojedinac, dok Visoki upravni sud odlučuje u vijeću od 3 suca ali postoji iznimka u vezi sastava vijeća, a to je kada Visoki upravni sud odlučuje o zakonitosti općih akata onda odlučuje u sastavu od 5 sudaca.“¹⁶

U upravnim sporovima „upravni sudovi moraju poštovati načelo zakonitosti, izjašnjavanja stranke, usmene rasprave, učinkovitosti te pomoći neukoj stranci.“¹⁷

Za zaštitu prava građana vrlo je važno da suci prilikom rješavanja, vođenja postupka i na kraju odlučivanja ostaju neovisni te da tako bez utjecaja ostalih čimbenika donesu realnu i ispravnu odluku. Takav način rada dosta često dovodi do toga da se u nekim postupcima dosta produži vrijeme trajanja samog postupka, pa tako možemo reći da su načelo neovisnosti sudaca i načelo rješavanja sudskog postupka u razumnom roku u nekoj koliziji. Budući da je sama neovisnost sudaca vrlo važna za potpunu zaštitu prava pojedinih subjekata koja su im zajamčena zakonima i podzakonskim propisima, potrebno je takvo načelo sačuvati i učvrstiti, makar na štetu razumnog roka suđenja.¹⁸

¹⁴ *Ibid* članak 8.

¹⁵ Zakon o upravnim sporovima, NN br. 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17, 110/21 čl. 25.

¹⁶ *Ibid.* članak 14.

¹⁷ *Ibid.* članak 5., 6., 7., 8., 9.

¹⁸ Radović A. Zaštita prava na suđenje u razumnom roku - realna mogućnost, (pre)skupa avantura ili utopija?; Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 29 No. 1, 2008., strana 8.

2.2. STRANKE UPRAVNOM SPORU

Kao „stranke u upravnom sporu javljaju se tužitelj, tuženik i zainteresirana osoba.“¹⁹

„Tužitelj je fizička ili pravna osoba koja smatra da su joj prava i pravni interesi povrijeđeni pojedinačnom odlukom, postupanjem javnopravnog tijela, odnosno propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog tijela u zakonom propisanom roku te sklapanjem, raskidom ili izvršavanjem upravnog ugovora. Tužitelj također može biti i osoba koja nema pravne osobnosti ili skupina osoba ako su pojedinačnom odlukom ili postupanjem javnopravnog tijela povrijeđena njihova prava i pravni interesi, zatim javnopravno tijelo koje je sudjelovalo ili trebalo sudjelovati u donošenju odluke, postupanju ili sklapanju upravnog ugovora te državno tijelo ovlašteno zakonom.“²⁰

„Tuženik može biti javnopravno tijelo koje je donijelo ili propustilo donijeti pojedinačnu odluku, postupilo ili propustilo pristupiti, odnosno koje je stranka upravnog ugovora.“²¹

„Zainteresirana osoba je svaka osoba kojoj bi poništavanje, izmjena ili donošenje pojedinačne odluke, postupanje ili propuštanje postupanja javnopravnog tijela, odnosno sklapanje, raskid ili izvršavanje upravnog ugovora povrijedilo njezino pravo ili pravni interes te javnopravno tijelo koje smatra da sudska odluka može imati učinak na prava i pravne interese koje to javnopravno tijelo štiti na temelju zakon.“²² Zainteresirana osoba može se samo priključiti upravnom sporu, no ne može sama pokrenuti upravni spor te u jednom upravnom sporu može biti i više zainteresiranih osoba ovisno o tome kakav je predmet upravnog spora, a mogu se javiti na strani tuženika ili tužitelja što bi značilo da njezin interes u upravnom sporu nije unaprijed određen.²³

¹⁹ Zakon o upravnim sporovima, NN br. 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17, 110/21 članak 16.

²⁰ *Ibid.* članak 17.

²¹ *Ibid.* članak 18.

²² *Ibid.* članak 19.

²³ Rostaš-Beroš I., Zastupanje stranke u upravnom sporu; Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 37 No. 1, 2016., strana 738.

2.3. POKRETANJE UPRAVNOG SPORA

Upravni spor se pokreće tužbom, a njome se može zahtijevati „poništanje ili oglašivanje ništavom pojedinačne odluke, donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku, postupanje koje je tuženik sukladno propisima ili pojedinačnoj odluci obvezan izvršiti te oglašivanje ništetnim upravnog ugovora ili izvršavanje obveze iz upravnog ugovora.“²⁴

Upravni spor se može pokrenuti „nakon što je iscrpljena svaka druga zakonom propisana pravna zaštita, a smatra se pokrenutim danom predaje tužbe sudu, odnosno procesom radnje stranke. Iznimka od pravila kada se spor ne pokreće tužbom je slučaj kada se zahtijeva ocjena zakonitosti općeg akta.“²⁵

Zakonom o upravnim sporovima je propisano da „tužba mora biti razumljiva i obavezno mora sadržavati:

- naziv suda kojem se podnosi,
- osobno ime, naziv i adresu tužitelja,
- naziv tuženika,
- oznaku osporavane pojedinačne odluke ili upravnog ugovora, odnosno opis postupanja ili obveze izvršenja kojih se zahtijeva,
- tužbeni zahtjev,
- opseg osporavanja pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora,
- razloge za pokretanje spora glede glavne stvari i sporednih traženja,
- činjenice i dokaze na kojima tužitelj temelji tužbeni zahtjev te
- potpis tužitelja.“²⁶

Isto tako određeno je da se „tužba podnosi u roku od 30 dana od dana dostave osporene pojedinačne odluke ili odluke o prigovoru na osporeno postupanje“²⁷ te da se „predaje nadležnom tijelu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.“²⁸

²⁴ Zakon o upravnim sporovima, NN br. 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17, 110/21 članak 22.

²⁵ *Ibid.* članak 22.

²⁶ *Ibid.* članak 23.

²⁷ *Ibid.* članak 24.

²⁸ *Ibid.* članak 25.

Nakon što zaprimi tužbu sud će „ispitati nadležnost za postupanje po tužbi, urednost tužbe te postojanje pretpostavki za vođenje upravnog spora.“²⁹

Zakonom o upravnim sporovima određeno je i da „ročište za raspravu zakazuje sudac kojem je predmet dodijeljen u rad. Ono se, u pravilu, održava u sudskoj zgradi. Na ročište sudac poziva stranke te svjedoke i vještake. Rasprava je javna, no javnost se može isključiti iz zakonom propisanih razloga.“³⁰

O tužbenom zahtjevu koji se odnosi na glavnu stvar i sporedna traženja sud, prema slobodnom uvjerenju i na temelju razmatranja svih pravnih i činjeničnih pitanja, odlučuje presudom.³¹

Zakonom je određeno da „Protiv presude upravnog suda stranke mogu podnijeti žalbu zbog bitne povrede pravila sudskog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja u sporu te zbog pogrešne primjene materijalnog propisa. Ona se podnosi u roku od 15 dana od dana dostave presude upravnom sudu koji je donio presudu. Ako je žalba nepravodobna, nedopuštena ili podnesena od neovlaštene osobe upravni sud će je odbaciti rješenjem protiv kojeg se može podnijeti žalba Visokom upravnom sudu.“³²

Člankom 72. Zakona o upravnim sporovima određeno je da će „Visoki upravni sud rješenjem odbaciti nepravodobnu žalbu, nedopuštenu žalbu, žalbu podnesenu od neovlaštene osobe, odnosno neurednu žalbu ako je to propustio učiniti upravni sud.“³³

Visoki upravni sud najprije ispituje prvostupanjsku presudu u dijelu u kojem je osporavana žalbom i u granicama razloga navedenih u žalbi što znači da je, kada rješava po žalbi vezan žalbenim zahtjevom i žalbenim navodima, za razliku od prvostupanjskog upravnog suda koji je vezan samo tužbenim zahtjevom, ali ne i tužbenim razlozima. Iz navedenog proizlazi da Visoki upravni sud Republike Hrvatske ima ograničene ovlasti prilikom ispitivanja prvostupanjske presude jer ne može izlaziti izvan okvira koji su mu postavljeni žalbom.³⁴

²⁹ *Ibid.* članak 27.

³⁰ *Ibid.* članak 37.

³¹ *Ibid.* članak 55.

³² *Ibid.* članci 66. i 70.

³³ *Ibid.* članak 72.

³⁴ Vezmar Barlek I.: Ovlasti žalbenog suda u upravnom sporu; Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 34 No. 1, 2013., strana 594.

Na razloge ništavosti pojedinačne odluke i ništetnosti upravnog ugovora sud pazi po službenoj dužnosti gdje provjerava sadrži li pojedinačna odluka koja je bila predmet prvostupanjskog upravnog spora koji od razloga ništetnosti. Također vrijedi i za upravni ugovor.³⁵

Isto tako, propisano je da „Sud odlučuje o žalbi na sjednici vijeća, bez održavanja rasprave iako je može održati ako to smatra potrebnim.“³⁶

2.3.1. OVLAŠTI VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE

Zakonom o upravnim sporovima propisano je da kod odlučivanja po žalbi „Visoki upravni sud ima dvije mogućnosti. Prva je da može presudom odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija ili da oni ne utječu na donošenje drukčije odluke. Druga mogućnost je da može poništiti prvostupanjsku presudu te sam otkloniti nedostatke i presudom riješiti stvar ako utvrdi da je upravni sud počinio bitnu povredu pravila sudskog postupka, da je pogrešno ili nepotpuno utvrdio činjenično stanje ili da je pogrešno primijenio materijalno pravo.“³⁷

Iz toga proizlazi da je žalba neosnovana ako Visoki upravni sud Republike Hrvatske utvrdi da je prvostupanjska presuda u svemu zakonita, da ne sadrži nikakvu bitnu povredu pravila sudskog postupka, da je činjenično stanje točno i potpuno utvrđeno, odnosno da je iz utvrđenog činjeničnog stanja izveden pravilan zaključak i da je materijalno pravo ispravno primijenjeno.

No, žalba se također smatra neosnovanom i ukoliko prvostupanjska presuda sadrži neku od nezakonitosti koje su istaknute u žalbenim razlozima, ali da postojanje tih razloga nema utjecaja na donošenje drukčije odluke.³⁸ Znači, ako Visoki upravni sud Republike Hrvatske procijeni da je bilo neke bitne povrede sudskog postupka ili pak grešaka u utvrđivanju činjeničnog stanja, odnosno da je došlo do pogrešne primjene materijalnog prava, no da konačna prvostupanjska presuda i bez tih nedostataka ne bi bila drugačija.

³⁵ Zakon o upravnim sporovima, NN br. 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17, 110/21 članak 31.

³⁶ *Ibid.* članak 73.

³⁷ *Ibid.* članak 74.

³⁸ *Ibid.* članak 57.

U drugom slučaju kada Visoki upravni sud Republike Hrvatske utvrdi da upravni sud u svom odlučivanju počinio bitnu povredu pravila sudskog postupka, da je pogrešno ili nepotpuno utvrdio činjenično stanje ili da je pak pogrešno primijenio materijalno pravo, poništiti će prvostupanjsku presudu te će sam otkloniti nedostatke i presudom riješiti stvar.³⁹ Iz čega proizlazi da ako Visoki upravni sud Republike Hrvatske usvoji žalbu, on mora sam meritorno riješiti stvar budući da nema mogućnosti vratiti stvar na ponovno rješavanje upravnom sudu.

2.4. SADRŽAJ PRESUDE

Prema Zakonu o upravnim sporovima „presuda mora sadržavati:

1. **Uvod** sadržava naznaku da se presuda izriče u ime Republike Hrvatske, naziv suda, ime i prezime suca odnosno članova sudskog vijeća i zapisničara, ime i prezime ili naziv te adresu stranaka i osoba ovlaštenih za zastupanje, kratku oznaku predmeta spora te datum presude,
2. **Izreka** sadržava odluku suda,
3. **Obrazloženje** u kojem sud izlaže zahtjeve stranaka, činjenice koje su izvele i dokaze koje su predložile, koje je činjenice sud utvrđivao, zašto i kada ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem koje je dokaze izvodio i kako ih je ocijenio. Sud će posebno navesti koje je odredbe materijalnog prava primijenio odlučujući u sporu i izjasniti se o prijedlozima i prigovorima stranaka o kojima nije iznio razloge tijekom spora,
4. **Uputu o pravnom lijeku** kojom se stranka obavješćuje može li se protiv presude podnijeti žalba, kojem sudu, u kojem roku i na koji način.“⁴⁰

³⁹ *Ibid.* članak 58.

⁴⁰ *Ibid.* članak 60.

2.4.1 DRUGOSTUPANJSKA PRESUDA

Na sadržaj presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske primjenjuju se odredbe Zakona o upravnim sporovima, što znači da ona sadrži „uvod, izreku, obrazloženje i uputu o pravnom lijeku.“ No, uvod drugostupanjske presude sadrži ime i prezime predsjednika i članova sudskog vijeća.⁴¹

Uvod sadržava naznaku da se presuda izriče u ime Republike Hrvatske, zatim naziv suda: „Visoki upravni sud Republike Hrvatske“, ime i prezime predsjednika suda i članova sudskog vijeća te ime i prezime zapisničara. Zatim se navodi kratka oznaka predmeta spora.⁴²

Izreka sadržava odluku suda. Budući da se ovdje radi o Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske to može biti da se žalba odbija kao neosnovana ili da se žalba usvaja, poništava prvostupanjska presuda i rješava upravna stvar. U obrazloženju se navode razlozi zbog čega je dosuđeno kako je navedeno u izreci, odnosno daje se objašnjenje izreke. Tu Visoki upravni sud Republike Hrvatske ocjenjuje žalbene navode koji su od odlučnog značenja te razloge koji su bili odlučujući za donošenje odluke. Uputom o pravnom lijeku strankama se daje obavijest može li se protiv presude podnijeti žalba, kojem sudu i u kojem roku i na koji način budući da se ovdje radi o Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske koji je drugostupanjski sud, protiv njegove presude žalba nije dopuštena.⁴³

Drugostupanjska se presuda ne dostavlja izravno strankama već „drugostupanjski sud dostavlja presudu prvostupanjsko upravnom sudu protiv čije presude je žalba bila izjavljena koji će je zatim dostaviti strankama.“⁴⁴

⁴¹ *Ibid.* članak 75.

⁴² *Ibid.* članak 75.

⁴³ *Ibid.* članak 60.

⁴⁴ *Ibid.* članak 75.

3. OZLJEDE NA RADU

Ozljede na radu definiraju Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju,⁴⁵ Zakon o mirovinskom osiguranju⁴⁶ i Zakon o zaštiti na radu.⁴⁷

„Prema Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju ozljedom na radu **smatra se**:

1. ozljeda izazvana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizikalnim ili kemijskim djelovanjem te ozljeda prouzročena naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjena fiziološkog stanja organizma, ako je uzročno vezana uz obavljanje poslova, odnosno djelatnosti na osnovi koje je ozlijeđena osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i ozljeda nastala tijekom obveznoga kondicijskog treninga vezanog uz održavanje psihofizičke spremnosti za obavljanje određenih poslova, sukladno posebnim propisima,
2. bolest koja je nastala izravno i isključivo kao posljedica nesretnog slučaja ili više sile za vrijeme rada, odnosno obavljanja djelatnosti ili u vezi s obavljanjem te djelatnosti na osnovi koje je osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju,
3. ozljeda nastala na način iz točke 1. koju osigurana osoba zadobije na redovitom putu od stana do mjesta rada i obrnuto te na putu poduzetom radi stupanja na posao koji joj je osiguran, odnosno na posao na osnovi kojeg je osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju,
4. ozljeda, odnosno bolest iz točaka 1. i 2. koja nastane kod osigurane osobe u okolnostima iz važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.“⁴⁸

⁴⁵ Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju, NN br. 80/13, 137/13, 98/19, 33/23.

⁴⁶ Zakon o mirovinskom osiguranju, NN br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19, 84/21, 119/22.

⁴⁷ Zakon o zaštiti na radu, NN br. 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18.

⁴⁸ Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju, NN br. 80/13, 137/13, 98/19, 33/23 članak 66.

„Ozljedom na radu se prema odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, **ne smatra** se ozljeda, odnosno bolest do koje je došlo do zbog:

1. skrivljenog, nesavjesnog ili neodgovornog ponašanja na radnome mjestu, odnosno pri obavljanju djelatnosti, kao i na redovitom putu od stana do mjesta rada i obrnuto (npr. tučnjava na radnom mjestu ili u vremenu dnevnog odmora, namjerno nanošenje povrede sebi ili drugome, obavljanje poslova pod utjecajem alkohola ili opojnih droga, upravljanje vozilom pod utjecajem alkohola ili opojnih droga i sl.),
2. aktivnosti koje nisu u vezi s obavljanjem radnih aktivnosti (npr. radni odmor koji nije korišten u propisano vrijeme, radni odmor koji nije korišten u cilju obnove psihofizičke i radne sposobnosti nužno potrebne za nastavak radnog procesa, fizičke aktivnosti koje nisu u vezi s radnim odnosom i sl.),
3. namjernog nanošenja ozljede od strane druge osobe izazvanog osobnim odnosom s osiguranom osobom koje se ne može dovesti u kontekst radno-pravne aktivnosti,
4. atake kronične bolesti,
5. urođene ili stečene predispozicije zdravstvenog stanja koje mogu imati za posljedicu bolest.“⁴⁹

Budući da se radi o dosta dugoj zakonskoj definiciji ozljede na radu, jednostavnije se može reći da je ozljeda na radu ona ozljeda ili bolest koja je direktno povezana sa obavljanjem poslova, odnosno djelatnosti temeljem kojih je ozlijeđena osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju. Tu također spadaju i ozljede koje osigurana osoba zadobije na svakodnevnom putu od mjesta rada do stana i obrnuto te na putu na koji je išla zbog obavljanja djelatnosti koje su joj u opisu radnog mjesta za vrijeme radnog vremena.

Kako bi se smanjio broj ozljeda na radu važno je da svaki poslodavac za svoje radnike preventivno osigura rad na siguran način. To se može učiniti na različite načine, primjerice: preventivnim pregledima svih strojeva i alata koje radnici upotrebljavaju, analiza svih tehnoloških postupaka s predviđanjem mogućih opasnosti na koje treba upozoriti radnike, izrada različitih uputa i pravilnika, postavljane znakova upozorenja, opskrba radnika zaštitnom opremom, stalna edukacija i neposredni nadzor nad radom od strane nadležnog rukovoditelja, zabrana rada radnika za koje se sumnja da je pod utjecajem alkohola i sl.⁵⁰

⁴⁹ Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju, NN br. 80/13, 137/13, 98/19, 33/23, članak 67.

⁵⁰ Trupčević Z., Politika za sprečavanje i smanjenje ozljeda na radu; Sigurnost : časopis za sigurnost u radnoj i životnoj okolini, Vol. 49 No. 2, 2007., strana 180.

Definicija ozljede na radu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ne razlikuje se od gore navedene u Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju, dok se ozljedom na radu prema Zakonu o zaštiti na radu smatra „ozljeda radnika nastala u prostoru poslodavca u kojem obavlja rad, ili ga tijekom rada koristi, ili mu može pristupiti, odnosno u drugom prostoru koji nije prostor poslodavca, ali radnik u njemu obavlja rad.“⁵¹

Prema težini ozljede se mogu podijeliti u četiri skupine:

1. „LAKŠA – odnosi se na one ozljede kod kojih nema opasnosti za život, beznačajno ili lako oštećenje organa, funkcija je održana ili neznatno smanjena te je radna osobnost održana (ogrebotine, nagnječenja, manje modrice, posjekotine),
2. TEŠKA – odnosi se na ozljede kod kojih postoji potencijalna ili stvarna opasnost za život, značajno i trajno oštećenje ili uništenje organa, privremena ili trajna nesposobnost za rad (amputacija, veća nagnječenja ili zgnječenja organa, višestruke ozljede, prijelomi, oštećenja velikih žila i živaca),
3. SKUPNA – odnosi se na ozljede dviju ili više osoba,
4. SMRTNA – odnosi se na ozljede sa smrtnim ishodom.“⁵²

⁵¹ Zakon o zaštiti na radu, NN br. 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18 članak 3.

⁵² Aurer Jezerčić I., Ozljede na radu; Sigurnost i zaštita na radu, Kem. Ind. 70 (9-10) (2021.), strana 622.

3.1. PROPISI I NAČELA U POSTUPKU PRIZNAVANJA OZLJEDE NA RADU

Za postupak priznavanja ozljede na radu nadležan je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

U postupku priznavanja ozljede na radu Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje se koristi europskim⁵³ i tuzmenim propisima.⁵⁴

U svom radu primjenjuje opća načela upravnog postupka:

- „NAČELO ZAKONITOSTI znači da se upravna stvar rješava na temelju zakona i drugih propisa akata donesenih na temelju zakonom utvrđenih ovlasti. Tako postoji *materijalno-pravna zakonitost* koja se odnosi na pravilno primijenjene materijalne propise te *formalno-pravna zakonitost* koja se odnosi na pravilno primijenjena pravila upravnog postupka.
- NAČELO UČINKOVITOSTI I EKONOMIČNOSTI što znači da se postupa što je moguće jednostavnije, ali tako da se utvrde sve činjenice i okolnosti bitne za donošenje odluka.
- NAČELO UTVRĐIVANJA MATERIJALNE ISTINE što znači da se utvrđuju uvjeti koji moraju biti ispunjeni kako bi se ozljeda mogla priznati za ozljedu na radu (članak 66. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju) te postojanje eventualnih okolnosti uslijed kojih se nastala ozljeda ne smatra ozljedom na radu (članak 67. navedenog zakona).

⁵³ Uredba (EZ) br.883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne skrbi i Uredba (EZ) br.987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti.

⁵⁴ Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju, Zakon o općem upravnom postupku, Zakon o zaštiti na radu, Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti.

- NAČELO SAMOSTALNOSTI I SLOBODNE OCJENE DOKAZA znači da voditelj postupka samostalno utvrđuje činjenice i okolnosti u postupku te na temelju utvrđenih činjenica i okolnosti donosi odluku. Koje će činjenice i okolnosti uzeti kao dokazane voditelj postupka utvrđuje slobodnom ocjenom na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno te na temelju rezultata cjelokupnog postupka.⁵⁵

3.2. POSTUPAK PRIJAVE OZLJEDE NA RADU

Da bi ozlijeđena osoba stekla prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu dužna je istu, neposredno nakon nastanka, prijaviti svome neposrednom rukovoditelju, poslodavcu te stručnjaku zaštite na radu. Ovdje valja spomenuti važnost ustrojstva samih organizacija pogotovo onih većeg kapaciteta kod kojih bi rukovoditelj koji je nadležan za nadgledanje svojih radnika treba biti maksimalno na raspolaganju svojim radnicima i pomoći im prilikom ostvarivanja prava iz slučaja ozljede na radu. Isto tako, važna je i komunikacijska kultura u samoj organizaciji i povjerenje radnika u svoje nadređene tj. važno je da radnici u svakom trenutku znaju kome se mogu obratiti.

Postupak utvrđivanja i priznavanja ozljede ili bolesti za ozljedu na radu pokreće se podnošenjem tiskanice „Prijava o ozljedi na radu“ koja se podnosi „regionalnom uredu odnosno područnoj službi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje nadležnom prema mjestu prebivališta, odnosno boravka osigurane osobe, a može i regionalnom uredu odnosno područnoj službi prema sjedištu poslodavca. Prvi dio tiskanice popunjava poslodavac, a drugi dio ugovorni izabrani doktor opće/obiteljske medicine.“⁵⁶

Prijavu podnosi poslodavac ili osoba koja samostalno osobnim radom obavlja djelatnost te organizator određenih poslova i aktivnosti iz važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju. „Prijava se podnosi po službenoj dužnosti ili na traženje ozlijeđenog ili oboljelog radnika, odnosno osigurane osobe kojoj se prema Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju osiguravaju prava za slučaj ozljede na radu. Ako poslodavac, odnosno organizator

⁵⁵ <https://hzzo.hr/pravni-okvir>, pristupljeno 23. svibnja 2023. godine.

⁵⁶ Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti 75/14, 154/14, 79/15, 139/15, 105/16, 40/17, 66/17, 109/17, 132/2017, 119/2018, 41/2019, 22/2020, 39/2020 i 2/2022 članak 41. i članak 45.

određenih aktivnosti i poslova ne podnesu prijavu o ozljedi na radu, prijavu je obavezan podnijeti izabrani doktor opće/obiteljske medicine prema zahtjevu ozlijeđene ili oboljele osigurane osobe ili prema prijedlogu nadležnog doktora specijaliste medicine rada s kojim Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje ima sklopljen ugovor o provođenju specifične zdravstvene zaštite radnika, a koji je nadležan za provođenje specifične zdravstvene zaštite radnika prema sjedištu poslodavca, odnosno organizatora određenih aktivnosti i poslova.“⁵⁷

Zahtjev za priznavanje ozljede na radu i utvrđivanjem prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja uslijed ozljede na radu može podnijeti i sama osigurana osoba, odnosno „član obitelji u slučaju smrti osigurane osobe kojoj se prema Zakonu osiguravaju prava za slučaj ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.“⁵⁸

Prema Pravilniku o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti⁵⁹ prijava ozljede na radu podnosi se na tiskanica „Prijava o ozljedi na radu“ (tiskanica se može pronaći na stranici Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje)⁶⁰ u kojoj se obavezno naznačuje uzrok ozljede. „Uz tiskanicu se obavezno prilaže medicinska i druga dokumentacija kojom se može dokazati da je nastanak ozljede i mjesto nastanka ozljede uzročno-posljedično vezan uz obvezu i proces rada, odnosno obavljanja djelatnosti.“⁶¹

Navedenu tiskanicu potrebno je popuniti „u 5 primjeraka i to za:

- obveznika podnošenja prijave,
- osiguranu osobu,
- nadležnog doktora specijalistu medicine rada,
- izabranog doktora opće/obiteljske medicine i
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.“⁶²

Ispunjenju tiskanicu poslodavac mora ovjeriti svojim pečatom i potpisom da bi bila valjana.

⁵⁷ Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju, NN br. 80/13, 137/13, 98/19, 33/23, članak 128.

⁵⁸ Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti NN br. 75/14, 154/14, 79/15, 139/15, 105/16, 40/17, 66/17, 109/17, 132/17, 119/18, 41/19, 22/20, 39/20, 2/22 članak 40.

⁵⁹ *Ibid.*

⁶⁰ <https://hzzo.hr/ozljede-na-radu-i-profesionalne-bolesti-specificna-zdravstvena-zastita/1-ozljeda-na-radu>, pristupljeno 10. lipnja 2023. godine.

⁶¹ Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti NN br. 75/14, 154/14, 79/15, 139/15, 105/16, 40/17, 66/17, 109/17, 132/17, 119/18, 41/19, 22/20, 39/20, 2/22 članak 41.

⁶² *Ibid.* članak 44.

Dokumentacija koju je potrebno, uz popunjenu tiskanicu, dostaviti Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje je:

- „vlastoručna potpisana izjava osiguranika odnosno ozlijeđene osobe o okolnostima nastanka ozljede,
- pisana izjava očevidaca, ako ih je bilo, o okolnostima nastanka ozljede,
- cjelokupna medicinska dokumentacija koja je vezana uz ozljedu,
- na traženje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, očitovanje poslodavaca ako postoje kakve nedoumice u tiskanici Prijava o ozljedi na radu,⁶³
- presliku Zapisnika o inspekcijskom nadzoru ako je isti proveden“.⁶⁴

Za slučaj prometne nesreće prilaže se još uz gore navedenu i sljedeća dokumentacija:

- „Zapisnik o ispitivanju prisutnosti alkohola, opojnih droga ili lijekova od strane nadležne policijske postaje,
- Zapisnik o policijskom očevidu,
- EU Izvješće o prometnoj nesreći (u slučaju da nije bilo policijskog očevida što se navodi u tiskanici),
- preslika putnog naloga (ako se radi o prometnoj nesreći na službenom putu),
- preslika evidencije o radnom vremenu na dan kada se ozljeda dogodila.“⁶⁵

Pravilnikom je propisano da „Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje može u postupku priznavanja ozljede na radu, ukoliko to smatra potrebnim, zatražit i mišljenje nadležnog doktora specijaliste medicine rada i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.“⁶⁶

Propisani „rok za podnošenje prijave o ozljedi na radu odnosno zahtjeva je 8 dana od dana nastanka ozljede na radu, a osigurana osoba za koju Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje nije podnesena prijava o ozljedi na radu u roku od tri godine od isteka naprijed

⁶³Poslodavac je dužan obavijestiti tijelo nadležno za obavljanje inspekcijskog nadzora u slučaju smrtne ozljede nastale u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja svoj rad. Također je obavezan obavijestiti u slučaju kada je ozlijeđenoj osobi pružena hitna medicinska pomoć i zbog koje je osoba zadržana na liječenju u dnevnoj ili stacionarnoj bolnici.

⁶⁴ <https://hzzo.hr/wp-content/uploads/2013/10/Potrebna-dokumentacija-uz-prijavu-ozljede-na-radu-i-profesionalne-bolesti-04.05.2017.pdf>, posjećeno 12. lipnja 2023. godine.

⁶⁵ *Ibid.*

⁶⁶ Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti NN br. 75/14, 154/14, 79/15, 139/15, 105/16, 40/17, 66/17, 109/17, 132/17, 119/18, 41/19, 22/20, 39/20, 2/22 članak 49.

naznačenog roka gubi pravo na pokretanje postupka utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu od strane Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.“⁶⁷

Ozljeda se u sustavu obveznog zdravstvenog osiguranja smatra ozljedom na radu tek kada je kao takvu prizna Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje na temelju prethodno provedenog postupka.

Propisano je da se o „priznavanju ozljede na radu odlučuje ovjerom zaprimljene tiskanice prijave ozljede na radu.“⁶⁸ Dakle, bez donošenja rješenja. Određeno je i da je „o priznatoj ozljedi na radu Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje dužan u roku od 8 dana obavijestiti podnositelja prijave, ozlijeđenog radnika, izabranog doktora opće/obiteljske medicine te nadležnog doktora specijalistu medicine rada.“⁶⁹

Rješenje se obavezno donosi u slučaju:

- „nepriznavanja ozljede na radu,
- kada se odlučuje o priznavanju ozljede na radu na osnovi zahtjeva osigurane osobe ili člana obitelji osigurane osobe u slučaju smrti osigurane osobe,
- kada se poslodavac ili organizator aktivnosti pismenim putem izričito izjasne da ozljedu ne smatra ozljedom na radu.“⁷⁰

Rješenje donosi nadležni regionalni ured ili nadležna područna služba Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Postupak se provodi po žurnom postupku, a protiv rješenja je dopuštena žalba Direkciji Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje koja ne odgađa izvršenje rješenja.⁷¹

„Protiv drugostupanjskog rješenja Direkcije nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana primitka rješenja.“⁷²

Protiv presude upravnog suda u slučaju ozljeda na radu može se podnijeti žalba Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske u roku od 15 dana od dana dostave presude, što je i tema ovog rada u kojem ću detaljnije razraditi pojedine presude, a ona se može podnijeti zbog:

- „bitne povrede pravila sudskog postupka,

⁶⁷ Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju, NN br. 80/13, 137/13, 98/19, 33/23, članak 130.

⁶⁸ Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti NN br. 75/14, 154/14, 79/15, 139/15, 105/16, 40/17, 66/17, 109/17, 132/17, 119/18, 41/19, 22/20, 39/20, 2/22 članak 50.

⁶⁹ *Ibid.* članak 52.

⁷⁰ *Ibid.* članak 50. stavak 2.

⁷¹ *Ibid.* članak 51.

⁷² *Ibid.* članak 51. stavak 5.

- pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te
- pogrešne primjene materijalnog prava.⁷³

3.3. LIJEČNIČKO POVJERENSTVO HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Kada je za utvrđivanje ili ocjenu određene činjenice koja je bitna za rješavanje upravne stvari potrebno posebno stručno znanje kojim službena osoba ne raspolaže, dokaz se može izvesti vještačenjem. U tom slučaju traži se stručno-medicinsko mišljenje i ocjena liječničkog povjerenstva Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje o postojanju okolnosti koje sukladno zakonskim odredbama predstavljaju zapreku za priznavanje ozljede na radu. Stručno medicinsko mišljenje u pravilu je opravdano zatražiti u slučajevima kada je potrebno utvrditi je li zbog ozljede došlo zbog atake kronične bolesti ili zbog urođene odnosno stečene predispozicije zdravstvenog stanja koja može imati za posljedicu bolest.

Vrlo je važno ovdje uočiti važnost specijaliziranog stručnog znanja koje je potrebno u svakom državnom i javnom tijelu. Moglo bi se čak reći da je to posebno izraženo u Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje s obzirom da je područje kojim se bavi vrlo široko i vezano za zdravstvo koje je kao cjelina vrlo složeno. Tako službenici koji na kraju potvrđuju tiskanice ili pišu rješenja o nepriznavanju ozljeda na radu ne bi to mogli bez doktora i doktorica iz liječničkog povjerenstva koji svojim znanjem odlučuju mogu li se pojedine dijagnoze povezati s opisanom ozljedom na radu i načinom na koji je nastala.

Predmet se na stručno-medicinsko vještačenje upućuje tiskanicom „Uputnica liječničkom povjerenstvu“.

Liječnička povjerenstva Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje djeluju u vijećima od tri člana te u svom radu primjenjuju Pravilnik.⁷⁴

„Nalaz, mišljenje i ocjenu liječničko povjerenstvo daje na osnovi medicinske dokumentacije ugovorne zdravstvene ustanove, odnosno ugovornog zdravstvenog radnika privatne prakse, odnosno medicinske dokumentacije inozemne zdravstvene ustanove, odnosno inozemne

⁷³ Zakon o upravnim sporovima, NN br. 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17, 110/21 članak 66.

⁷⁴ Pravilnik o obvezama, ovlastima i načinu rada liječničkih povjerenstva Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, NN br. 8/2015.

ordinacije privatne prakse. Liječničko povjerenstvo ima pravo, sukladno odredbama Pravilnika, obaviti i pregled osigurane osobe ako je isti potreban za davanje stručno-medicinskog mišljenja.⁷⁵

Također, ima pravo i obvezu tražiti „usmena i pismena pojašnjenja ugovorne zdravstvene ustanove odnosno ugovorne ordinacije privatne prakse o činjenicama koje se odnose na ostvarivanje prava na ugovorenu zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja, a koja mogu biti od utjecaja na donošenje stručno-medicinske ocjene.“ Također, ima pravo i zatražiti dopunu medicinske dokumentacije.⁷⁶

Kada liječničko povjerenstvo ne može donijeti valjanu ocjenu iz razloga što nije priložena relevantna medicinska dokumentacija, dopunu može zatražiti od osigurane osobe, izabranog doktora ili doktora specijaliste. „Ako se dopuna traži od osigurane osobe potrebno je naznačiti koju je dokumentaciju potrebnu dostaviti, odrediti rok dostave koji ne može biti duži od 8 dana te upozoriti osiguranu osobu da će, ako u ostavljenom roku ne dostavi traženu dokumentaciju, stručno-medicinska ocjena biti donijeta na temelju raspoložive dokumentacije i u skladu s njom utvrđenim činjeničnim stanjem.“⁷⁷

3.4. PRAVA U SLUČAJU PRIZNATE OZLJEDE NA RADU

U slučaju priznate ozljede na radu osigurana osoba stječe:

1. pravo na zdravstvenu zaštitu,
2. pravo na novčane naknade.

„Pravo na zdravstvenu zaštitu znači da osigurana osoba ostvaruje pravo na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja u cijelosti na teret sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.“⁷⁸

Pravo na novčane naknade odnosi se na „naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad koja pripada osiguraniku od prvog dana nesposobnosti u visini 100 % od

⁷⁵ *Ibid.* članak 12.

⁷⁶ *Ibid.* članak 9. stavak 3.

⁷⁷ *Ibid.* članak 9.

⁷⁸ Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti NN br. 75/14, 154/14, 79/15, 139/15, 105/16, 40/17, 66/17, 109/17, 132/17, 119/18, 41/19, 22/20, 39/20, 2/22 članak 8.

osnovice utvrđene u skladu sa Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju te Pravilniku, u maksimalnom trajanju 18 mjeseci. Nakon isteka roka od 18 mjeseci osiguranik ima pravo na naknadu plaće u iznosu od 50 % zadnje isplaćene naknade plaće na ime te privremene nesposobnosti dok za privremenu nesposobnost postoji medicinska indikacija.“⁷⁹

Osim naknade plaće osiguranik ostvaruje i pravo na naknadu „troškova prijevoza u vezi s korištenjem prava na zdravstvenu zaštitu te na naknadu za pogrebne troškove koja pripada fizičkoj ili pravnoj osobi koja je snosila troškove pogreba osiguranika.“⁸⁰

⁷⁹ *Ibid.* članak 20.

⁸⁰ *Ibid.* članak 6.

4. PRESUDE VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE

4.1. PRESUDA VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE U ZAGREBU POSLOVNI BROJ: Usž-1006/2022 OD 17. SVIBNJA 2022. GODINE

*U ovoj presudi radi se o ozljedi na radu koja je nastala uslijed propusta u primjeni mjere zaštite na radu ozlijeđene osobe koja pri podešavanju širine reza tračne pile nije isključila stroj iz pogona te se u smislu članka 67. točke 1. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju **ne može** priznati ozljedom na radu.*

Presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Usž-1006/2022 od 17. svibnja 2022. godine pod točkom I. izreke odbija se žalba tužiteljice i potvrđuje presuda Upravnog suda u Osijeku poslovni broj: Usl-954/2021 od 18. siječnja 2022. godine (prvostupanjska presuda), pod točkom II. odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova za sastav žalbe te se pod točkom III. odbija zahtjev zainteresirane osobe za naknadu troška sastava odgovora na žalbu.

Kao stranke u ovom sporu javljaju se M.T. iz B., koju zastupa opunomoćenica K.S.P. odvjetnica iz Z., u svojstvu tužiteljice te Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje kao tuženik te ELDA DRVO d.o.o. kao zainteresirana osoba.

Prvostupanjskom presudom odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice za poništavanjem ili oglašavanje ništavim rješenja tuženika Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Direkcije, kojim je odbijena žalba tužiteljice izjavljena protiv rješenja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Regionalnog ureda Osijek, Područne službe Požega, kojim se tužiteljici zaposlenoj kod poslodavca E.D. d.o.o. iz Z. ozljeda pretrpljena dana 27. siječnja 2021. godine pod dijagnozom šifre prema MKB-10: S62.7⁸¹ ne priznaje ozljedom na radu.

Ovaj postupak je pokrenut po Prijavi ozljede na radu poslodavca ELDA DRVO d.o.o. iz Zagreba, radi ozljede tužiteljice od 27. siječnja 2021. godine koja se dogodila u proizvodnoj hali poslodavca pri radu na tračnoj pili paralici kod podešavanja mjere za rezanje elemenata, kada je imbus ključ iskočio iz vijka te je tužiteljica udarila u list pile. Ozljeda je označena

⁸¹ 10. revizija Međunarodne klasifikacije bolesti i srodnih zdravstvenih problema (kratica: MKB-10) je medicinska klasifikacija bolesti, simptoma, abnormalnosti i sl. Svjetske zdravstvene organizacije.

prema dijagnozi šifre prema MKB-10 klasifikaciji S62.7. Uz prijavu je priložena izjava tužiteljice, izjave svjedoka, medicinska dokumentacija te Zapisnik Državnog inspektorata. Iz izjave tužiteljice proizlazi da je dana 27. siječnja 2021. godine dogodila nesreća na radu kada je podešavala mjeru na tračnoj pili s imbus ključem te je ključ iskočio iz vijka, a ruka naletjela na list pile i posjekla prste.

U upravnom postupku i sporu utvrđeno je da je do ozljede tužiteljice došlo jer se nije pridržavala pravila zaštite na radu te nije isključila stroj iz pogona pri podešavanju graničnika, iako je osposobljena za rad na siguran način⁸².

Iz svega navedenog proizlazi da je prvostupanjska presuda donesena na temelju pravilno utvrđenih činjenica te uz pravilnu primjenu materijalnog prava bez povrede pravila postupka.

4.2. PRESUDA VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE U ZAGREBU POSLOVNI BROJ: Usž-1004/2022 OD 20. TRAVNJA 2022. GODINE

*Radi se o ozljedi koja je izazvana osobnim odnosom s drugim radnikom te koja je nastala kao posljedica njihovog verbalnog ili fizičkog sukoba koji se ne može dovesti u kontekst radno-pravne aktivnosti pa se sukladno odredbi članka 67. točke 3. Zakona o obvezno zdravstvenom osiguranju **ne može** priznati ozljedom na radu.*

Presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Usž-1004/2022 od 20. travnja 2022. godine odbija se žalba tužitelja i potvrđuje presuda Upravnog suda u Splitu. poslovni broj: Usl-1049/2021 od 10. studenoga 2021. godine (prvostupanjska presuda).

Kao stranke u ovom sporu javljaju se F.B iz S., kojeg zastupaju opunomoćenici, odvjetnici u Odvjetničkom društvu iz Z., u svojstvu tužitelja te Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje kao tuženik.

⁸² Poslodavci su dužni sukladno odredbama Zakona o zaštiti na radu provesti osposobljavanje radnika za rad na siguran način te ne smiju dozvoliti samostalno obavljanje poslova radniku koji nije prethodno osposobljen.

Pobijanom presudom odbijen je tužbeni zahtjev za poništenjem drugostupanjskog rješenja tuženika Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje kojim je odbijena žalba izjavljena protiv prvostupanjskog rješenja tužitelja kojim se ozljeda tužitelja pretrpljena dana 24. prosinca 2019. godine, pod dijagnozom šifre prema MKB-10 klasifikaciji S02.6 ne priznaje ozljedom radu te sukladno tome niti prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu.

Tužitelj podnosi žalbu protiv pobijane presude zbog bitne povrede pravila sudskog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

Ističe da je pogrešan zaključak prvostupanjskog suda da ozljeda nije u vezi s radnopravne aktivnosti s obzirom da je ozljeda nastala kao posljedica jednostranog fizičkog i verbalnog napada od strane drugog radnika. Nadalje navodi, da činjenica da je navedeni radnik proglašen krivim za nanošenje teške tjelesne ozljede u kaznenom postupku od odlučujuće važnosti jer predstavlja prethodno pitanje.

Tuženik u odgovoru na žalbu navodi da je suglasan s pobijanom prvostupanjskom presudom i da je ozljeda tužitelja nastala kao posljedica sukoba te da pritom nije od utjecaja okolnost što je drugi radnik, koji je sudjelovao u sukobu, proglašen krivim za počinjenje kaznenog djela u tom sukobu te je predložio da se žalba odbije.

Ispitujući prvostupanjsku presudu Visoki upravni sud Republike Hrvatske nalazi da ne postoje razlozi zbog kojih bi se presuda pobila te da je prvostupanjski sud pravilno zaključio da je predmetna ozljeda izazvana osobnim odnosom između druge osobe i tužitelja, koji se ne može dovesti u kontekst radnopravne aktivnosti, kojom prilikom nisu ispunjeni zakonski uvjeti za priznavanje ozljede na radu.

4.3. PRESUDA VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE U ZAGREBU POSLOVNI BROJ: Usž-2757/2021 OD 12. SRPNJA 2022. GODINE

*Radi se o ozljedi nastaloj za vrijeme sportske aktivnosti koja ne predstavlja obvezni kondicijski trening vezan za održavanje psihofizičke spremnosti za obavljanje određenih poslova te koja ne ulazi u opis poslova koje osigurana osoba obavlja i na osnovi kojih je osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju te se u smislu definicije iz članka 66. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju **ne može** smatrati ozljedom na radu.*

Presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Usž-2757/2021 od 12. srpnja 2022. godine odbija se žalba tužitelja i potvrđuje presuda Upravnog suda u Zagrebu poslovni broj: Usl-732/2020 od 17. svibnja 2021. godine (prvostupanjska presuda).

Kao stranke u ovom sporu javljaju se I.P. iz Z., koju zastupaju opunomoćenici, odvjetnici u Odvjetničkom društvu iz Z., u svojstvu tužiteljice te Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje kao tuženik, uz sudjelovanje zainteresirane osobe Ericsson Nikola Tesla d.d. iz Z.

Pobijanom presudom odbijen je tužbeni zahtjev za poništavanje drugostupanjskog rješenja Direkcije Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje kojim je odbijena žalba tuženice te potvrđeno prvostupanjsko rješenje kojim se ozljeda tužiteljice pretrpljena dana 02. listopada 2018. godine, šifre prema MKB-10 klasifikaciji S83.2 ne priznaje ozljedom na radu i time se ne priznaju prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu.

Tužiteljica podnosi žalbu zbog bitne povrede pravila sudskog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava te povrede ustavnih i konvencijskih prava. Navodi kako je sud neprovođenjem dokaza propustio utvrditi činjenice temeljem kojih bi mogao zaključiti da aktivnosti prilikom kojih je ozlijeđena predstavljaju one aktivnosti koje nisu u vezi s radom, odnosno radnim odnosom. Navodi da je sud propustio utvrditi da li je sudjelovanje na team eventu bilo sastavni dio radne obveze.

Tuženik u odgovoru na žalbu osporava navode tužiteljice te smatra da je prvostupanjski sud na pravilan način primijenio materijalno pravo, dok zainteresirana osoba nije dostavila sudu odgovor na žalbu tužiteljice.

Ispitujući pobijanu presudu Visoki upravni sud Republike Hrvatske nalazi da ne postoje razlozi zbog kojih bi se presuda žalbom pobijala kao ni razlozi na koje sud pazi po službenoj dužnosti. Prvostupanjski je sud pravilno utvrdio činjenice da sportska aktivnost prilikom koje je tužiteljica ozlijeđena nije neposredno povezana s obavljanjem njenih poslova na osnovi kojih je osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju.

4.4. PRESUDA VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE U ZAGREBU POSLOVNI BROJ: Usž-3231/2020 OD 28. LISTOPADA 2020. GODINE

Hernija kao posljedica slabosti mišićnog zida predstavlja stečenu predispoziciju zdravstvenog stanja u smislu odredaba članka 67. točke 5. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Radi se o ozljedi za koju je u postupku utvrđeno da nije povezana s obavljanjem djelatnosti radnog mjesta niti posljedica nesretnog slučaja ili više sile za vrijeme rada, već je predmetna dijagnoza – pupčana hernija uzrokovana stečenom ili urođenom predispozicijom zdravstvenog stanja, a što je razlog da se ozljeda, odnosno bolest ne prizna.

Presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Usž-3231/2020 od 28. listopada 2020. godine odbija se žalba tužitelja i potvrđuje presuda Upravnog suda u Zagrebu. poslovni broj: Usl-3195/2017 od 21. svibnja 2021. godine (prvostupanjska presuda).

Kao stranke u ovom sporu javljaju se D. R. iz Z., kojeg zastupa opunomoćenik A. B., odvjetnik iz Z., u svojstvu tužitelja, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje kao tuženik i Općinski sud u Novom Zagrebu kao zainteresirana osoba.

Prvostupanjskom presudom odbijen je tužbeni zahtjev za poništenje rješenja Direkcije Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Osporenim rješenjem odbijena je žalba tužitelja i potvrđeno je prvostupanjsko rješenje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje kojim se ozljeda tužitelja nastala dana 14. ožujka 2017. godine, šifre prema MKB-10 klasifikaciji R10.1 i K42.9 ne priznaje ozljedom na radu te mu time nisu priznata prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu.

Tužitelj pobija presudu zbog bitne povrede pravila sudskog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. U žalbi navodi da je prvostupanjski sud bez ikakve medicinske provjere prihvatio nalaze i mišljenja liječničkih povjerenstva tuženika da je svaka hernija posljedica slabosti mišićnog zida koja je morala postojati znatno prije pojavljivanja hernije kod njega te smatra da je trebao provesti sudsko-medicinsko vještačenje.

Visoki upravni sud Republike Hrvatske utvrdio je da je prvostupanjsko rješenje u pravilno provedenom postupku te na temelju potpuno i pravilno utvrđenog činjeničnog stanja i uz pravilnu primjenu materijalnog prava.

4.5. PRESUDA VISOKOG UPRAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE U ZAGREBU POSLOVNI BROJ: Usž-2485/2022 OD 07. SRPNJA 2022. GODINE

Ukoliko je u provedenom kaznenom postupku utvrđeno da je da je osigurana osoba na povratku s posla skrivila prometnu nezgodu u kojoj je ozlijeđena predmetna ozljeda ne može se smatrati ozljedom na radu u smislu članka 67. točke 1. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Usž-2482/2020 od 07. srpnja 2022. godine odbija se žalba tužitelja i potvrđuje presuda Upravnog suda u Zagrebu. poslovni broj: Usl-2084/2020 od 08. veljače 2022. godine (prvostupanjska presuda).

Kao stranke u ovom sporu javljaju se D. R. iz Z., kojeg zastupa opunomoćenik A. B., odvjetnik iz Z., u svojstvu tužitelja, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje kao tuženik i Općinski sud u Novom Zagrebu kao zainteresirana osoba.

Prvostupanjskom presudom odbijen je tužbeni zahtjev za poništenje rješenja Direkcije Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Osporenim rješenjem odbijena je žalba tužitelja i potvrđeno je prvostupanjsko rješenje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje kojim se ozljeda tužitelja nastala dana 18. ožujka 2017. godine, šifre prema MKB-10 klasifikaciji S36.0, S81.0, S50.0, S02.6, S03.2, S12.10, S92.4, S92.3, S81.0, S82.1, S72.1, S72.4, S82.9 i S22.4 ne priznaje ozljedom na radu te mu time nisu priznata prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu.

Tužitelj podnosi žalbu protiv pobijanje presude zbog bitne povrede pravila sudskog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog stanja te pogrešne primjene materijalnog prava. Prigovara da u postupku nisu utvrđene odlučne činjenice te da je izveden pogrešan zaključak da se ne radi o ozljedi na radu.

Visoki upravni sud Republike Hrvatske utvrdio je da je prvostupanjski sud pravilno ocijenio da se ne radi o zljedi na radu budući da je tužitelj skrivio prometnu nesreću te je u kaznenom postupku priznao krivnju i platio novčanu kaznu.

5. ZAKLJUČAK

Tema ovog diplomskog rada bile su ozljede na radu te analiza presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske za slučaj ozljeda na radu kao jedno u nizu prava koja su građanima Republike Hrvatske zajamčena Ustavom i zakonima. Ustav je temeljni i najviši pravni akt kojeg su se svi dužni pridržavati. U svojim odredbama jamči pravo na žalbu protiv pojedinačnih pravnih akata donesenih u postupku prvog stupnja pred sudom ili drugim ovlaštenim tijelom. Prava postoje da bi se ostvarila te je zakonom omogućen mehanizam njihove pravne zaštite ukoliko su povrijeđena odlukama, postupanjem ili nepostupanjem javnopravnog tijela.

Ako stranka smatra da su joj prvostupanjskom ili drugostupanjskom odlukom javnopravnog tijela povrijeđena njezina prava ili pravni interes ista može tužbom pokrenuti upravni spor i na taj način ostvariti zaštitu svog prava.

Iz razrađenih presuda jasno vidimo urednost sudske kontrole nad radom uprave, putem koje jedna odluka javnopravnog tijela prolazi višestruku stupnjevanu kontrolu putem žalbe kao redovnog pravnog lijeka, odnosno upravnog spora kao svojevrsnog izvanrednog pravnog lijeka. Sudska kontrola takvih odluka neophodna je za očuvanje načela zaštite stečenih prava, pravne sigurnosti i vladavine što je važno za pravi sustav kakav je naš u kojem javnopravno tijelo odlučuje o nekim važnim pravima i obvezama pojedinca.

Stranke su podnosile žalbu na presude upravnih sudova zbog toga što su smatrale da im je povrijeđeno pravo zajamčeno Zakonom, međutim Visoki upravni sud Republike Hrvatske je odbacio žalbene navode i potvrdio presude upravnih sudova iz čega proizlazi da su upravni sudovi svoje odluke donosili poštujući zakonske odredbe.

Budući da je iz presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske vidljivo da javnopravna tijela paze na svoj rad i odluke koje donose jer znaju da su podložna kontroli mogli bismo reći da u ovom slučaju preventivna uloga sudske kontrole uprave djeluje uspješno. To je vrlo važno za povjerenje građana u upravu i sudstvo. Državni i javni službenici najbliži su građanima i prvi kojima se oni obraćaju za ostvarivanje njihovih prava te su u njihovim rukama i odlučivanje o istima. Činjenica da u ovom konkretnom primjeru „ozljeda na radu“ nisu vidljivi značajniji propusti u smislu nepoštivanja prava pojedinih subjekata daje jednu pozitivnu sliku na jedan veliki aspekt djelovanja Zavoda. Unatoč tome, važno je za građane da imaju sudstvo kao jedno neovisno tijelo kojem se mogu obratiti u slučaju da smatraju da im je ipak njihovo pravo uskraćeno.

Kao djelatnica Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje mogu iz iskustva reći da prijava ozljeda na radu ima relativno puno. To je rezultat modernog doba u kojem se nalazimo gdje se često brzina i ekonomičnost obavljenog posla stavlja ispred sigurnosti radnika. Često možemo vidjeti slučajeve gdje radnici nisu bili ili osposobljeni za rad na određenom radnom mjestu, opremljeni predviđenom opremom, educirani za rad na siguran način i slično, ali su i često neke prijave ozljeda rezultat ljudskog nemara, žurbe i nepažnje što se isto može prepisati ubrzanom načinu života. S druge strane, postoji i veliki broj poslodavaca koji sigurnost radnika stavljaju na vrh prioriteta, pa tako prijave ozljeda koje dostavljaju ispunjavaju kriterije koji su zakonom propisani za pojam „ozljeda na radu“.

Iz svega navedenog, možemo uočiti da su prijave ozljeda na radu veliki dio posla kojim se bave djelatnici Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, da se taj posao obavlja uglavnom u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima te da se građanima ne uskraćuju zakonom zajamčena prava u slučaju prijave ozljede na radu. Navedena praksa upravnih sudova u području ozljeda na radu prikazala je da Visoki upravni sud uglavnom prihvaća presude prvostupanjskog suda što znači da je i njihov rad u skladu sa zakonom. Ono na što ne možemo u potpunosti utjecati je način na koji poslodavci organiziraju rad u svojim organizacijama i paze na sigurnost svojih radnika kao i na pažnju i opreznost radnika prilikom obavljanja poslova koji su im u opisu radnog mjesta. Uostalom uvijek postoje situacije na koje nitko ne može utjecati i dogodi se ozljeda na radu. Ono što je važno je da i kada se dogodi nesretan slučaj postoje prava koja izlaze iz priznavanja ozljede na radu ponajprije u pogledu plaće kako bi se unesrećenim radnicima olakšao oporavak i liječenje te da su ta prava zaštićena u postupcima pred upravnim sudovima kao neovisnim tijelima kojima se građani mogu obratiti kada dođe do ozljeda na radu.

LITERATURA:

1. Staničić F., Britvić Vetma B., Horvat B.: Komentar zakona o upravnim sporovima, Narodne novine, Zagreb, 2017.
2. Aurer Jezerčić I., Ozljede na radu; Sigurnost i zaštita na radu, Kem. Ind. 70 (9-10) (2021.), str. 622-625.
3. Đerđa D.,: Upravni spor u Hrvatskoj: sadašnje stanje i pravci reforme, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 29 No. 1, 2008., str. 111-147.
4. Gagro B.; Zaštita prava građana i drugih subjekata od nezakonitog rada tijela državne uprave, Hrvatska i komparativna javna uprava : časopis za teoriju i praksu javne uprave, Vol. 1 No. 3, 1999., str. 496 – 509.
5. Radović A. Zaštita prava na suđenje u razumnom roku - realna mogućnost, (pre)skupa avantura ili utopija?; Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 29 No. 1, 2008., str. 277-315.
6. Trupčević Z., Politika za sprečavanje i smanjenje ozljeda na radu; Sigurnost : časopis za sigurnost u radnoj i životnoj okolini, Vol. 49 No. 2, 2007., str. 179-184.
7. Vezmar Barlek I.: Ovlasti žalbenog suda u upravnom sporu; Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 34 No. 1, 2013., str. 589-606.

PROPISI:

1. Ustav Republike Hrvatske Narodne novine broj 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 46/10, 85/10, 05/14
2. Zakon o upravnim sporovima, Narodne novine broj 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17, 110/21
3. Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju, Narodne novine broj. 80/13, 137/13, 98/19, 33/23
4. Zakon o sudovima, Narodne novine broj 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 16/23
5. Zakon o zaštiti na radu, Narodne novine broj 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18
6. Zakon o područjima i sjedištima sudova, Narodne novine broj 67/18, 21/22
7. Zakon o mirovinskom osiguranju, Narodne novine broj 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19, 84/21, 119/22
8. Pravilnik o obvezama, ovlastima i načinu rada liječničkih povjerenstva Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Narodne novine broj 8/2015

9. Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučajima ozljede na radu i profesionalne bolesti Narodne novine broj 75/14, 154/14, 79/15, 139/15, 105/16, 40/17, 66/17, 109/17, 132/17, 119/18, 41/19, 22/20, 39/20, 2/22

SUDSKA PRAKSA:

1. Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Usž-1006/2022 od 17. svibnja 2022. godine
2. Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Usž-1004/2022 od 20. travnja 2022. godine
3. Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Usž-2757/2021 od 12. srpnja 2022. godine
4. Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Usž-3231/2020 od 28. listopada 2020. godine
5. Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Usž-2485/2022 od 07. srpnja 2022. godine

MREŽNI IZVORI:

1. <https://hzzo.hr/pravni-okvir> posjećeno 23. svibnja 2023. godine.
2. <https://hzzo.hr/ozljede-na-radu-i-profesionalne-bolesti-specificna-zdravstvena-zastita/1-ozljeda-na-radu> posjećeno dana 10. lipnja 2023.
3. <https://hzzo.hr/wp-content/uploads/2013/10/Potrebna-dokumentacija-uz-prijavu-ozljede-na-radu-i-profesionalne-bolesti-04.05.2017..pdf> posjećeno dana 12. lipnja 2023. godine